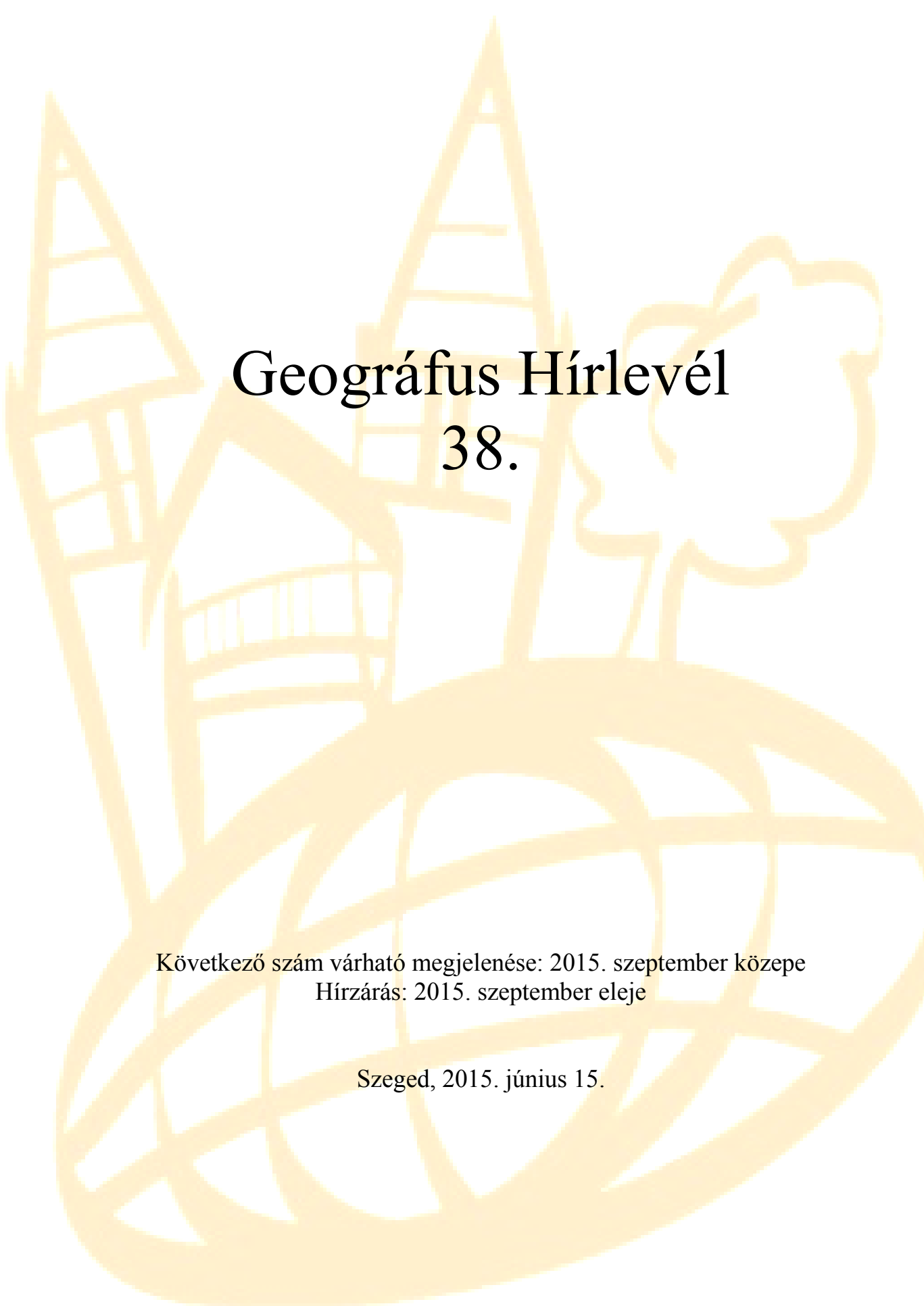

Geográfus Hírlevél 38.

Következő szám várható megjelenése: 2015. szeptember közepe
Hírzárás: 2015. szeptember eleje

Szeged, 2015. június 15.

Tartalom

Glossza

A földrajz B képzés helyzete és fejlesztésének indokai 2015-ben Magyarországon (Mezősi Gábor, Szeged)	3
---	---

Tanulmány

Mártonfi Lajos – egy szilágysomlyói származású tudós tanár (Wanek Ferenc, Kolozsvár)	11
--	----

Konferencia-beszámoló

Térinformatikai konferencia és szakkiállítás a Debreceni Egyetemen 2015. május 28–29-én (Lóki József, Debrecen)	17
---	----

XI. Kárpát-medencei Környezettudományi Konferencia, Pécs, 2015. május 6–9. (szerk.)	18
---	----

Könyvismertetés

Egy érdekes és sikeres kísérlet (Csatári Bálint, Szeged – Kecskemét)	19
--	----

Konferencia-felhívás

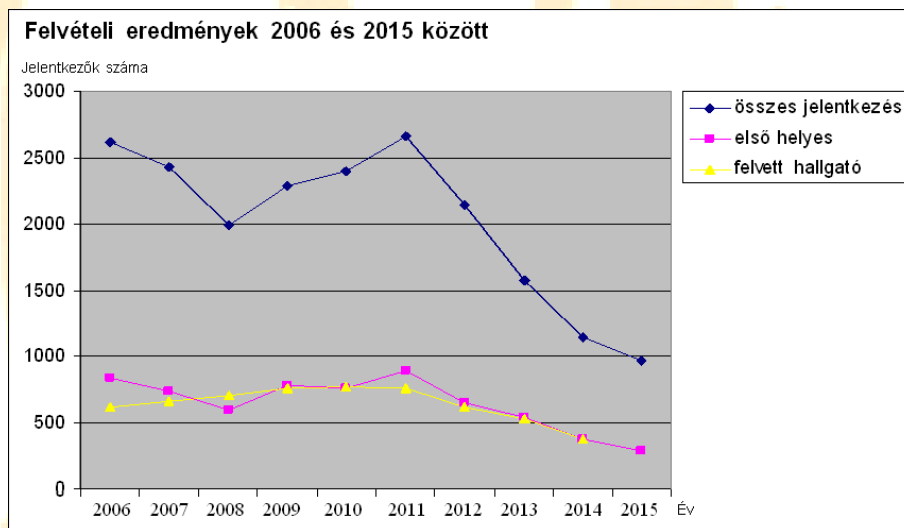
VIII. Régiók a Kárpát-medencén innen és túl. Nemzetközi tudományos konferencia (Gulyás László, Szeged)	22
--	----

Tudományos és oktatási események	25
---	----

A földrajz B képzés helyzete és fejlesztésének indokai 2015-ben Magyarországon

A magyarországi földrajzi B képzés helyzete sokfajta nézőpontból elemezhető. Ennek megfelelően sokirányú kérdés, probléma és megoldási javaslat vethető fel ezzel kapcsolatban. A mostani áttekintésnek az a célja, hogy a földrajz B képzés helyzetét szakmai szempontból kíséreljük meg összehangzóan kezelni. A gondok felismerése és az ebből induló cselekvési szándék szabhatja meg a közösen kialakítható/kialakítandó fenntartható fejlesztési irányt. Vannak persze nehezen átléphető akadályok ebben. Ilyen például a földrajz/geográfia hazai pozíciója, amely szemben ezen képzés nyugat-európai elfogadott és megbecsült helyzetével, itt ez nem mondható el. Nincs igazi munkaköri feladat rendelve ehhez a szakmához, és mint ilyen nem tudott gyökeret verni (a geográfusképzés hazai 10-12 évével szemben „Ny-on” ez kb. 35 év alatt tudott meggyökeresedni). Annak értékelésére ezúttal nem tér ki ez az összeállítás, milyen okok vezettek ehhez a helyzethez.

A képzés, nem bonyolult elemzéssel, láthatóan olyan pályán mozog, amely jóval kevesebb helyen tenné lehetővé, ill. indokoltá annak folytatását. Ezzel a nem kedvező pálya kibocsájtó képessége tovább csökkenhet (1. ábra), ami a szakma még inkább háttérbe szorítását eredményezheti. A megoldás fontosságáról, a közös cselekvés igényéről már több helyen szoltunk (pl. [Geográfus Hírlevél 34.](#) 2014. június).

1. ábra. A földrajz B képzésre vonatkozó felvételi eredmények 2006-2015 között (felvi.hu alapján)

A bevezetésként bemutatott 1. ábrát persze lehet úgy értelmezni, hogy ez a hallgató létszám más szakterületen is jelentkező csökkenésének következménye. De látni fogjuk, hogy a létszám nem csökkent több mint 60%-kal, mint a földrajz esetén mind a jelentkezők, mind a felvettek esetén. Ez komoly fenntartási gondokat okozhat és emiatt tartalmi hibákat is mutat, aminek megoldására vállalkozni kell.

Előzetesen a véleményem az, hogy a képzés az ismeretanyag átalakítás után vállalható és eladható, a potenciális munkáltatóknak szükségük van ilyen tudásra, és a döntéshozók támogatása segíthet ennek a képzésnek a stabilizálásában. A rendszer alakításával, a piacképes tudás átadásával mutatkozik arra valós lehetőség, hogy a mostani helyzetnél többen tudjanak szakmai irányba elhelyezkedni (ennek pontos nyomon követésére érthetően nem mindenki számára fontos).

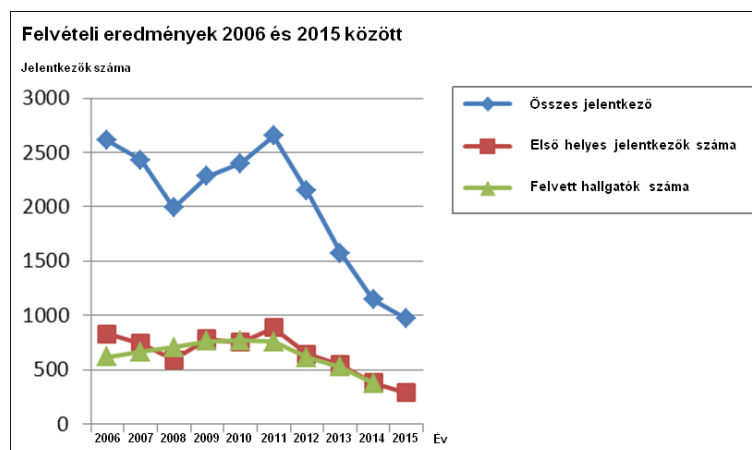
A földrajz B képzést fontos három szempontból vizsgáljuk. Más-más megközelítések alapján fogalmazzák meg állásfoglalásukat a munkaadók, a képzést nyújtók és a képzéssel kapcsolatos (olykor az alkalmazással kapcsolatos) döntéseket meghozók. És persze minden esetben figyelemmel kell lenni a képzésre vállalkozó leendő hallgató véleményére is, aki motivációi alapján alakítja a döntési szempontok rangsorát (1. szakmai munkalehetőség, 2. fejlődési lehetőség stb.).

A **munkaadók** szempontjából a legfontosabb kérdés, hogy a leendő munkatárs tudja-e használni a tudását a cég érdekében, ill. az milyen fejlesztési lehetőségeket hordoz. Ebből a szempontból számukra ez konkrétabban úgy hangzik, hogy a munkához szükséges-e az ismerete, másképp rendelkezik-e a munkához szükséges ismeretekkel; ill. tekinthető-e befektetésnek az alkalmazás? A földrajz/geográfus szakok munkakörként rosszul bevezetettek, a végzeteknek a már ismert munkakörben (pl. geoinformatika, területfejlesztés) van reális esélyük szakmailag releváns munkakör betöltésére. Ez leginkább arra ösztökélhet minket, hogy tartalmilag átdolgozott tematikát állítsunk elő, mert a jelenlegi szétaprózott képzés marketingje nehezen hozhat eredményt.

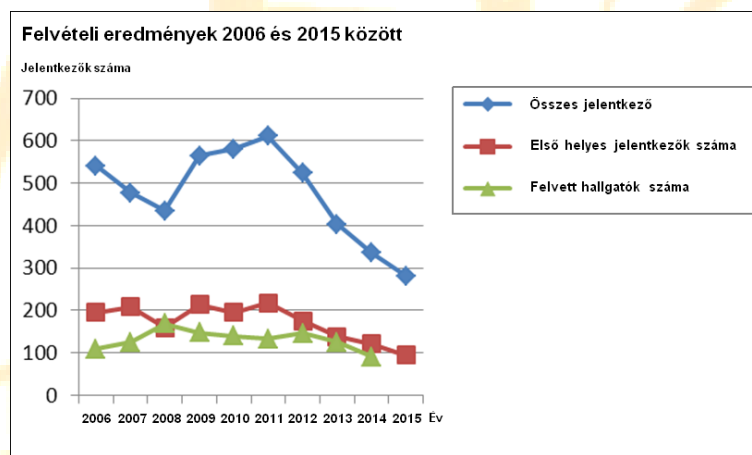
A felsőoktatás **képzést nyújtó** szakembereit ebből a szempontból az foglalkoztatja, hogy lesz-e érdeklődés a meghirdetett képzés után (és így lesz-e munkájuk), és az mennyire egységes, nívós szakmai tudást ad. Így a kérdés úgy tehető fel: lesz-e elég hallgató, ill. teljes komplett tudásanyagot ad-e a képzés?

Az olykor politikai irányú **döntéshozók** arra a kérdésre összpontosítanak, hogy hasznos-e ez a képzés, diplomásként ezzel el tudnak-e helyezkedni? Az elemzés ennek az álláspontnak a vizsgálatát kísérli meg körbejárni, ez a kérdés ugyanis érinti pl. a képzést nyújtók felvetéseit is. A döntéshozók a képzés hasznosságával kapcsolatos kérdést két szempontból tudják megközelíteni: egyrészt hogy van-e elegendő jelentkező, másrészt a friss diplomások végzettségükkel el tudnak helyezkedni. Az elemzés erre fókuszál, de nem szabad elfeledni, hogy a cél a leendő hallgatók valós szakmai jellegű igényének jobb kielégítése, hasznosítható ismertük mélyítése.

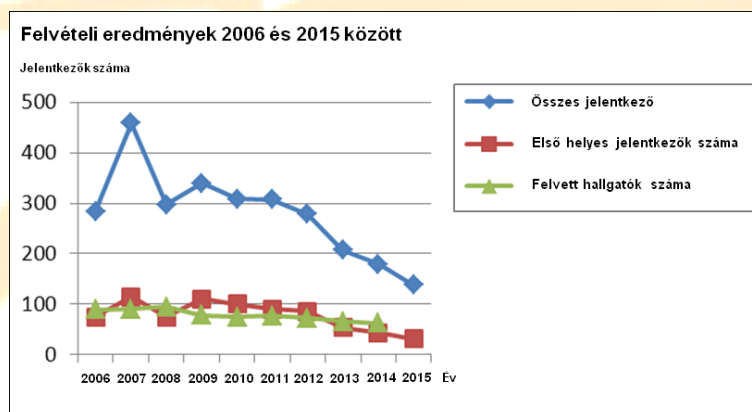
Az egyik lényeges kérdés tehát, hogy van-e, ill. látszik-e elég hallgató a rendszerben. Ezt két szempontból közelíthetjük meg: a) elemezhetjük a jelenlegi felvételi helyzetet és b) vizsgálhatjuk a potenciális hallgatói létszám alakulását, valamint ezzel összefüggésben elemezhetjük a hallgatói létszám esetleges megtartásának lehetőségeit. A létszám alakulását 2006-tól, a B képzés elindulása óta eltelt időben vizsgáljuk (2-6. ábra). Az adatok összezsengenek, általában látszik a létszámváltozás sérülékenysége, pl. jól magyarázható a 2008-as negatív és 2011-es pozitív kilengés. Ezzel együtt a 2006-2010-es évek átlagához képest 50-70 %-os az összes jelentkező száma, ami az utóbbi 5 évben nagyon határozott módon, durván csökkenő trendet mutat minden intézménynél. Vannak eltérések, de ezt a trendet nem írják felül. Az első jelentkezők és felvettek számát illetően leginkább az látszik, hogy nincs több jelentkező, akiből választani lehetne. Olykor a felvettek száma (zölddel jelölt vonal) meghaladja az első jelentkezők számát. A TTK-s jelentkezések és a felvettek száma más szakokon is – néhány pozitív és negatív kivétellel – csökken, de a mérték ennek kb. fele. A negatív kivétel a környezettan, amely a megszűnés határára került, a pozitív pedig lényegesen lassabb ütemben a kémia nevezhető.

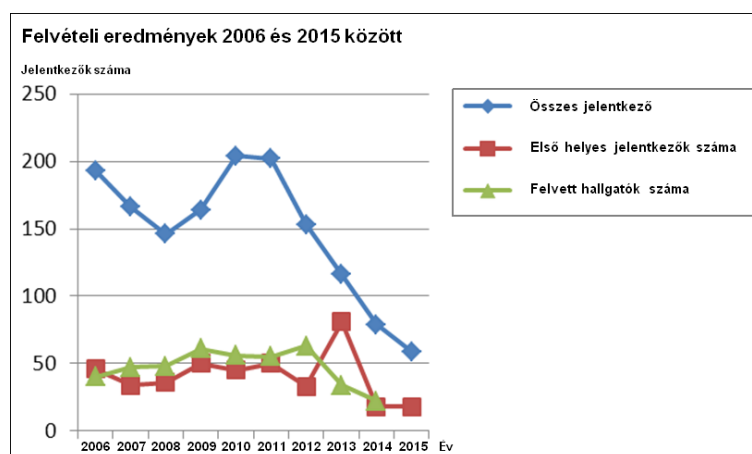
2. ábra. Összegzett összes, első helyes jelentkező és felvett hallgató

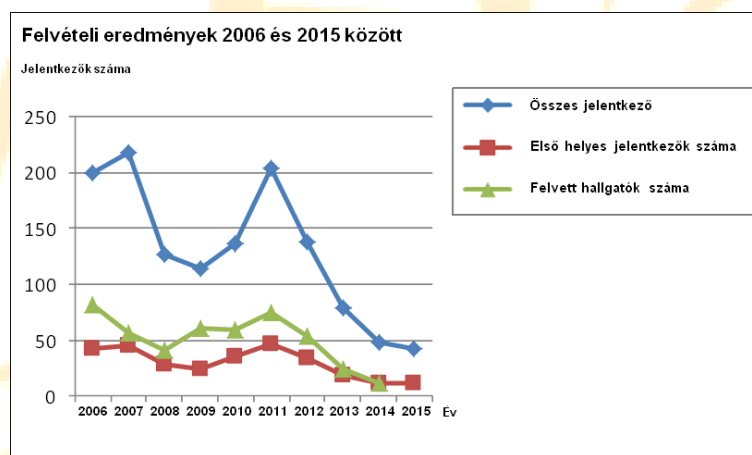
3. ábra. ELTE – összes, első helyes jelentkező és felvett hallgató

4. ábra. DE – összes, első helyes jelentkező és felvett hallgató

5. ábra. EKF – összes, első helyes jelentkező és felvett hallgató

6. ábra. NYME – összes, első helyes jelentkező és felvett hallgató

A potenciális hallgatói létszám alakulása

Sokan fogalmazzák meg, hogy természetes a hallgatói létszám csökkenése hisz apad a 18 évesek száma, ill. az érettségizettek száma is. Ez nagyjából igaz, de ha számokat részletesebben elemezzük, arra derül fény, hogy ilyen felvételi szám csökkenést a létszámadatok nem indokolnak. Azaz nem ez az alapvető ok. Pontosabban mi a helyzet ezzel?

A 18 évesek korcsoportját a KSH adatai alapján (ill. nem bonyolult előre számolása alapján) a 2006-os kezdőévvél mintegy 25%-os csökkenéssel számolhatunk, a létszám 2020-ra kb. 95 ezer fővel stabilizálódik. Ma kicsit több mint 100 ezer a számuk. Ezek alapján úgy tűnik, hogy a következő évtizedekre a kb. a mai nagyságú 18 éves korosztály adatokkal kell számolni. Polónyi 2004-ben publikált 2050-ig szóló előrejelzése (1. táblázat) is ezt mutatja (bár az adatokat ez mintegy 5%-kal felülírja).¹ A felsőoktatás hallgatóinak számát azonban számos hatás jelentősen tudja módosítani. És hogy még nehezebb legyen pontos előrejelzést adni, a jelenlegi, ill. a korai múlt adatai alapján ennek a közel 100 ezer főnek kb. 35 %-a tanul nappali tagozaton gimnáziumban, ami az intézmények számára elsődlegesen jelentik a hallgatói utánpótlás forrását (2. táblázat). A hazai leendő hallgatókat ebből a létszámból tudja biztosítani a szakma.

¹ Polónyi István, 2004, A hazai felsőoktatás demográfiai összefüggései a 21. század elején. Felsőoktatási Kutatóintézet, Budapest. p. 37.

1. táblázat Magyarország felsőoktatás szempontjából releváns korcsoportjainak várható létszáma 2000-2050.

Népesség korcsoportok szerint (ezer fő)	2000	2005	2010	2015	2020	2030	2040	2050
14–17	511	503	476	398	408	417	387	352
18	141	128	129	108	100	105	100	89
18–21	605	510	509	463	398	421	410	363
22–25	707	581	518	516	454	427	428	388
26–29	564	692	561	527	518	420	437	417
30–34	678	746	855	695	662	551	553	549
35–39	622	681	746	855	697	650	539	558

Forrás: Polónyi István, 2004, *A hazai felsőoktatás demográfiai összefüggései a 21. század elején*. Felsőoktatási Kutatóintézet, Budapest. p. 37.

A másik kérdés, amit a döntéshozók lényegesnek tartanak, de a képzést folytató intézmények számára is igen fontos, hogy a friss diplomások el tudnak-e helyezkedni szakmájukban. Ez nyilván a diploma értékének jó mérőszámát jelenti a külső értékelők számára. Az intézmények általában nem végeznek pályakövetést, ill. néhány intézmény általánosságban csinál ilyen, de ebből a földrajz/geográfiára igen kevés az információ. Nem belemerülve a B (és az M) szak munkapiaci lehetőségeinek eltérésébe (azaz a B igen szerény számban kínál szakmai álláshelyet), ha sikerül piacképesebb képzést indítani, akkor rendkívül fontosnak tűnik legalább az elején ilyen, sikeres – azaz a viszontválaszok száma min. 35 %-os – pályakövetési rendszer működtetése. A földrajz diploma fontosságaért alig, de a geográfus diploma hasznosságáért is kevesen tesznek. Jellemző, hogy sokan más irányban remélnek, javasolnak álláshelyet találni pl. turizmus, térinformatika, területfejlesztés logo alatt, azaz épp a földrajz/geográfus szakma lehetőségének bemutatása hiányzik. Persze ennyi végzettet (még ha kitűnő szakmai tudásúak is) a szakma messze nem tud felvenni (ez a számosság becsülhető a Ny-i országok példája alapján, de ezt a becslést nem teszem meg). Az M kérdés elsősorban intézményi ügy, de célszerű B nélkül ez nemigen tud sikeres lenni. Az alábbi ábrán bemutatott B képzés eredményét (a mérés M-et is érintetett²) a munkaadók nem tekintik illeszkedőnek a valós gazdasági igényekhez (és feltehetően emiatt is az átlagjövedelem igen szerény). Ez az ábra sok szakembert serkenthet a képzés alakítására. Jó példát a sikeres földrajz, ill. geográfus képzést folytató európai és észak-amerikai országokból nem egyszerű meríteni. Európában a B nem jelent gyakorlatilag munkapiaci helyet, az USA-ban ugyanakkor igen. A hazai szakma számára ez a probléma úgy élesíthető, hogy látszik-e a B képzés átalakításának szükségessége (mert anélkül nehéz bármilyen M-en továbbmenni). Vagy hagyjuk ezt a kérdést, ne kíséreljünk meg szakmai kimenetet is adni a B-nek, és az energiánkat a M-re, a kutatásra és esetleg a tanárképzésre fordítsuk.

² Forrás: Educatio kht (<http://www.educatio.hu>)

2. táblázat. Középiskolás tanulók 15-19 éves korosztály arányában 2000/2001–2008/2009-es tanévben

Tanév	Gimnáziumi tanulók		Szakközépiskolában tanulók		Középiskolások összesen	
	ebből nappalin		ebből nappalin		ebből nappalin	
	a 15-19 éves korosztály arányában					
2000/2001	32,9	27,2	44,9	36,5	77,8	63,8
2001/2002	34,7	28,3	45,4	37,0	80,1	65,3
2002/2003	36,3	29,2	44,9	37,5	81,2	66,7
2003/2004	37,7	30,9	46,1	39,0	83,8	69,1
2004/2005	38,1	30,9	46,3	39,1	84,3	69,9
2005/2006	39,1	31,5	46,1	39,1	85,2	70,7
2006/2007	39,7	32,3	46,5	39,2	86,2	71,5
2007/2008	39,8	32,7	46,1	39,6	85,9	72,3
2008/2009	40,3	33,8	45,0	39,3	85,3	73,1

Forrás: KSH nyomán Kozák Kókény, 2010, *A felsőoktatási továbbtanulás demográfiai vonatkozásai*. Felsőoktatási MŰHELY füzetek 1. pp. 29-38.

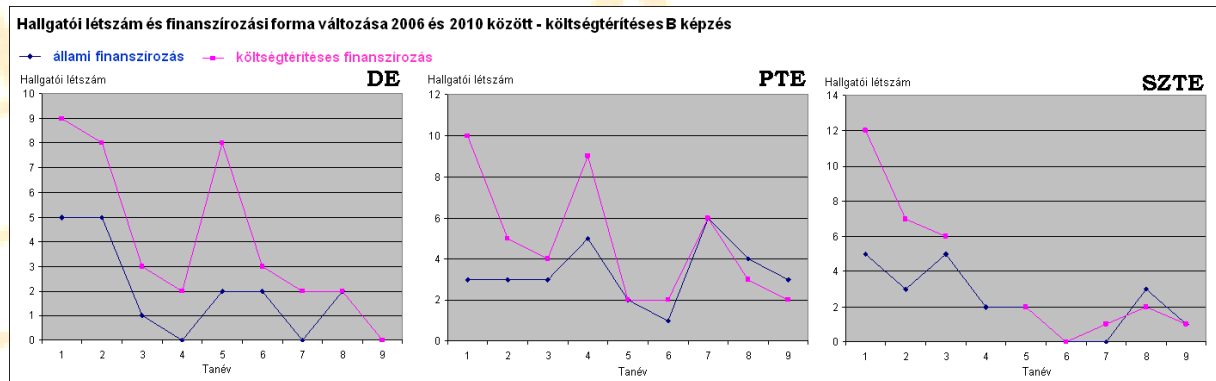
Sokan érzékelik a képzéssel kapcsolatos gondokat, amelyek közül a leginkább kézzel fogható a létszám átlagot jelentősen meghaladó csökkenése. Az első reakció az, hogy van gond, de van tartalék a létszámban. Ezek közül ötöt említenek: a levelező képzést, a költségtérítéssel képzést, a földtudományi képzést, a környezettan/mérnök- és a tanárképzést. Nézzük végig ezeket, jelentenek-e valós tartalékot (a számolás mind 2006-2015 közötti 10 évre terjedt ki).

A tartalékok1 – a levelezőképzés. Az alábbi 4 intézményre megjelölt adatokból látszik (7. ábra) hogy **tartalék csak helyenként van**, létét a még működő államilag támogatott forma tartja fenn. A költségtérítéssel formára már nincs jelentkező, az állami levelezőképzés pedig a minőség súlyos elértéktelenedését hordozza magával (kb. harmada órában és fele összegért a szakmában nagyon korlátozottan használható diplomát adunk).

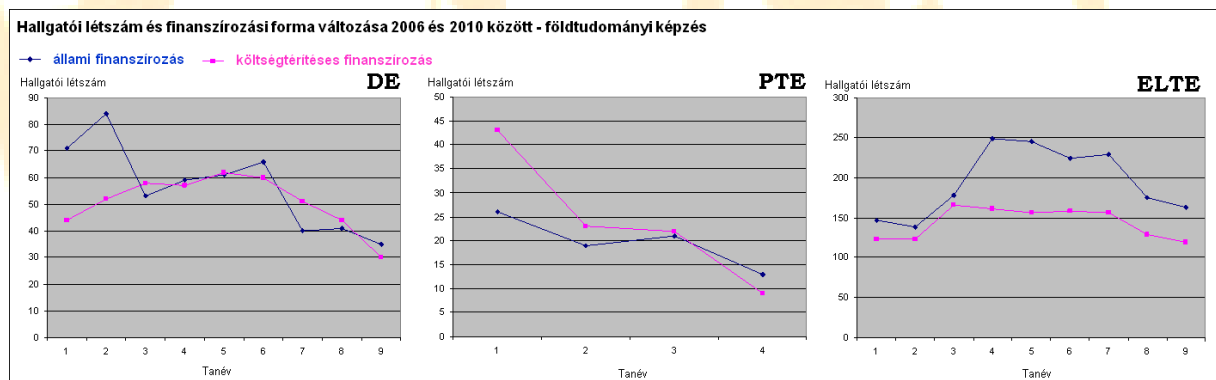
7. ábra. Levelezőképzés - Hallgatói létszám és finanszírozás

A tartalékok2 – a költségtérítéssel B képzés. A képzést majdnem mindenki hirdeti, de a jelentkezők elfogytak (az 1. helyes jelentkezés és a felvettek száma is 1-2 fő). Azaz ez a **tartalék kimerült** (8. ábra).

8. ábra. Költségtérítéssel B képzés - Hallgatói létszám és finanszírozás

A tartalékok3 – a földtudományi képzés. Vannak olyan intézmények, ahol a földrajz mérhető szerepet kap a B földtudományi képzésben (9. ábra), **akiket érint ez, azoknak némi biztonságot** adhatnak ezek az adatok. Ez a B képzés is azonban hasonló mértékű, 30-50%-osan csökkenő pályát mutat az elmúlt évek óta.

9. ábra. Földtudományi képzés - Hallgatói létszám és finanszírozás

A tartalékok4 – a környezettan/mérnök-képzések. A trend ugyanaz, mint amit a földrajz szak esetében is láttunk, de itt a helyzet sokkal kedvezőtlenebb. A szükséges létszámot jelzi, hogy néhány évben a felvettek száma jelentősen meghaladta az 1. helyen jelentkezők számát (aminek lényében nem volt igazi háttere). A képzés sok intézményben már megszűnt, és a földrajzos „rész” ugyan intézményi megoldástól függ, de kb. a hallgatók harmada sorolható be a földrajzi blokkba. Így az ELTE-t kivéve (ahol 10-12 hallgatói részesedés becsülhető 2015-re) az intézmények jóval tíz alatti részesedést tudnak magukénak földrajzból. Tehát ez **nem jelent valós tartalékot**. A környezetmérnök B képzés létszáma (az összes hallgatóé) hasonló okok miatt csökken, vagy indítása biztos nem gazdaságos (pl. NYME), tartalék egyedül a ME-en van (összesen kb. 10-12 fő).

A tartalékok5 – a tanárképzés. A tanárképzésében rendkívül sokszínű a képzés. A képzési kavalkádban van: a) klasszikus képzés (tehát osztott, M szintű, amelyet 2016-ig terveznek kivezetni a rendszerből), b) M típusú képzés (2, 3 és 5 féléves), c) osztatlan képzés. 2013-tól indult osztatlan képzés, ami előre láthatóan 2016-tól egyedüli szereplő lesz (gondolom dolgozni fog ellene több érdekszövetség is, ami ugyan nem válik a szakma javára, de az a sejtés, hogy valamilyen formában fennmarad – így rombolva a földrajtos piacot). A tanári szakok csak szakpárban vehetőek fel (ezért indulásban a létszám a finanszírozás oldaláról feleződik,

amennyire az hallgatói létszámra alapozott). Ma jelentős arányú a levelezős hallgatók részesedése a képzésből (ami még további felezését jelenti a kapcsolódó pénzügyi támogatásnak). A hallgatók gyakorlatilag csak állami támogatással tanulnak (a levelezőn ez talán nem lenne oly fontos). A képzés fontosságát az állam extra hallgatói honoráriummal támogatja, ami hozzájárult a létszám növekedéséhez. A képzésre az intézmények önálló egységeket szerveztek. A kérdés mégis az: jelent-e ez tartalékot a földrajzképzés munkájához? Az megbecsülhető, hogy a **jelenlegi** tanárlétszám megtartásához kb. 50 végzett/év kapacitás kell (és nem számolva az elmúlt évtizedek nagyon sok száz, munka nélkül álló tanárával). Az alábbi táblázatban bemutatott adatok (osztatlan, 5, 3 és 2 féléves képzésre jelentkezők) azt jelzik, hogy a tanárképzésben így **van tartalék, de nem pótolja az elveszett helyeket, és ugyanakkor konfliktusforrást hordoz** (pl. általános és középiskolai tanár számnál mintha az utóbbinál lenne a szükségesnél több, az előzőben pedig kevesebb a létszám). Azaz az indulásnál a létszám lehetett a fő kérdés és láthatóan nem a releváns szakmai tartalom.

3. táblázat. *Első helyen jelentkezők (Forrás: KSH)

	2011 – M/T-D	2012 – M/T-D	2013 – O/M5/M23	2014 - O/M5/M23	2015* - O/M5/M23
DE	2/5	1/1	17/8/4	19/4/3	8/9/9
EKF	1/37	3/18	18/-/14	12/9/18	10/6/21
ELTE	-	-	-	63/-	71/-
NYF	0/5	0/17	0/4/0	na	13/4/13
NYME	na	1/12	6/0/10	6/4/14	9/2/17
PTE	1/9	4/9	19/0/1	24/1/3	24/7/4
SZTE	5/19	3/12	17/4/6	18/1/8	26/14/10
Bér jellegű indulószám			39	71	80

Rövidítések: O - Osztatlan mesterképzés, M - Mesterképzés, M5 - 5 éves M típusú, M23 - 2,3 éves M típusú, T-D

Javaslat a B alakítására/hoz

A javaslatok megfogalmazáshoz célszerű ismerni a EU-ba újonnan bevezetett B képzés helyzetét. Ennek boncolására ezúttal nem térek ki. Sőt még a nagyobb léptékű változások elemzéshez sem, amely során a potenciális jelentkezők min. 5 %-a külföldi egyetemeken tanul (!).

A gondot a cél pontos megfogalmazásában látom. Nyilván többfajta érdekhez lehet célt kitűzni, de csak maguk a korábban jelölt érintett szereplők is sok ilyen tudnak egyenként megfogalmazni. Mivel ezek a javaslatok gyakran nem függetlenek egymástól, egyik módosítása hat a másikra is, lehet őket kicsit koordinálni (legalábbis olvasatomban). Ezek alapján úgy vélem abba az irányba kellene továbblépni, hogy a képzés ne csak oktatás legyen, hanem szakmát is nyújtson, amely alapján gyakorlati irányba (munkába) és elméletibe (pl. tovább M-re) lehetne továbblépni. Itt az a váltás tűnik fontosnak, hogy elismerjük és a képzés egy részét úgy alakítsuk, hogy az elméleti és gyakorlati irányt biztosítson. Tudva, hogy tipikus földrajzi szakember a nagyon tagolt (a GIS alkalmazástól a piackutatáson és városfejlesztésen át a környezettervezésig húzódó) tudományterületen nemigen definiálható, mégis látszanak azok a feladatok (pl. adatgyűjtés, elemzés, szakértői felülvizsgálat, szakértői vélemények, illetve a városi-, regionális tervezés) amelyekben B diplomával lehetséges lenne elhelyezkedni. (Ehhez az intézmények által összeállított potenciális feladatok összegyűjtésére lenne szükség.) A jelenlegi B nagyon nem hatékony, itt a szakirányok megszüntetését, ill. cseréjét (elméleti és gyakorlati) javaslom. Az új irányokban ez átgondolt tartalmi átalakítással kell együtt járjon. Nem feladva a képzés szakmai alapjait hangsúlyozni kell, hogy más súlypontokat szükséges abban felismernünk, és alkalmaznunk. A munkapiaci szereplőként való (nem egyszerű, de láthatóan nem reménytelen) megjelenés többek között rendezett pályakövetési rendszer működtetését igényli.

Mezősi Gábor, Szeged

Mártonfi Lajos – egy szilágysomlyói származású tudós tanár³

MÁRTONFI Lajos (I. ábra) 1857. május 21-én született Szilágysomlyón, egy tehetős örmény család fiaként. Elemi iskolai tanulmányait szülővárosában, a gimnázium alsó tagozatát a zilahi, a felsőt a kolozsvári Református Főgimnáziumban végezte 1876-ban [2]. Ezt követően, a Kolozsvári Tudományegyetem hallgatója lett. Tanárai közt találjuk KANITZ Ágost, FABINYI Rudolf, ENTZ Géza és KOCH Antal nevét. Főleg az utóbbi kettő volt nagy hatással a már középiskolában a természettudományok iránt elkötelezett ifjú MÁRTONFIRA. Ez a hatás érződik egész későbbi tudományos munkásságán. Mégis, egyes életrajzírók állítása szerint, BRASSAI Sámuel tanácsára kezdett el foglalkozni a foraminiferák őslénytanával [7]. Ezt nem látjuk bizonyítottnak, sőt valószínűnek sem, hiszen nemcsak diákkorában, hanem egész élete folyamán rendkívül jó és szoros kapcsolatban állt KOCH Antallal, aki végig támogatta, kölcsönösen látogatták egymást. 1878/79-ben gyakornokként dolgozott KOCH Antal mellett [11]. Utóbb, az Erdélyi Múzeum-Egyesület kötelékében, a nyári szünidőkre, kutatói munkát biztosított számára. Még akkor is, amikor a mester már a Budapesti Pázmány Péter Tudomány-egyetemre távozott, a szamosújvári artézi kút ügyében, az egykori tanítvány hozzá folyamodott, s KOCH le is utazott az örmény metropoliszba, szakértői véleményt mondani a kérdésben [19]. Ugyanakkor, a BRASSAIVAL állítólagosan fenntartott kapcsolatának egyéb nyomát nem találni.

I. ábra. MÁRTONFI Lajos arcképe

1879-ben egyetemi pályadíjat nyert dolgozata, mint második közleménye jelent meg. 1880-ban, *Őslénytani tanulmányok a foraminiférákról* című dolgozatával avatták doktorrá. Tanárvizsgáját, már működése alatt 1882-ben tette le.

Bár korában – épp úgy mint ma – igen nehéz volt tanárként, saját szakmában elhelyezkedni, örmény kapcsolatai és a szerencse révén, még végzése évében, a nagy múltú szamosújvári Örmény Katolikus Algimnázium természetrajz–földrajz tanára lett, igaz, eleinte nemcsak szakmája szerinti órákat tartott, de történelmet, német nyelvet, szépírást, sőt testnevelést is oktatott. (Zárójelben: itt tanítványai

³ Ez a cikk javított és (MÁRTONFI irodalmi munkásságával) bővített változata a 2014. június 26–29. között Szilágysomlyón tartott VII. Tudomány- és Technikatörténeti Konferencián bemutatott – és a konferenciakötetben kiadott – előadásnak. Ebben a formában került bemutatásra a XX. Partiumi Honismereti Konferencián; így megjelent a *Partium* folyóirat legutóbbi (XX/1.) számában. Mivel mindkét forrás nehezen elérhető, beleegyeztem GÉCZI Róbert megtisztelő felkérésének, hogy a világhálón olvasható *Geográfus Hírlevél*ben ismételtelen leközölje.

közt volt 1886–1890 között, a híres román botanikus, Iuliu PRODAN, kinek életrajzírói kiemelik MARTONFI hatását pályaválasztásában, s azt is elmondják, hogy később is, jó baráti kapcsolatban voltak.)

Fizetése nyomorú volt. Többször megpróbált állást változtatni, nem utolsósorban kutatói ambíciói megvalósítása végett is. Szegénysége, időbeni túlterheltsége (heti akár 28–30 órát is tanított) mellett, a kutatásról nem mondott le. Rendkívüli rendszerességgel és kitartással dolgozott, amint már láttuk, ezt KOCH Antal is nagyra értékelte, munkájában ösztökölte, segítette. Távollétében – gyakorlatilag minden alkalommal –, KOCH Antal mutatta be MÁRTONFI Lajos dolgozatait az Erdélyi Múzeum-Egyesület felolvasóülésein (például 1890. október 31-én [16], 1891. február 27-én [17], vagy 1892. december 16-án [18]). Gyakran jártak együtt földtani felvételeken Erdély tájait (például 1891-ben [5], [10], vagy 1892-ben [6]), de rögtön a helyszínen termelt MÁRTONFI akkor is, mikor KOCH a mócsi meteorithullás darabjait gyűjtötte [4].

Széles körben bekapcsolódott kora tudományos társaságaiba, még diákként (1879) lett az Erdélyi Múzeum-Egyesület [15], és a Magyarhoni Földtani Társulat tagja – éppen KOCH Antal javaslata alapján [14]. De tagja volt a Magyarországi Kárpát-Egyesületnek, majd az Erdélyi Kárpát-Egyesületnek és a Magyar Nemzeti Pedagógiai Egyesületnek is. Amikor 1904. október 22-én megalakult az Örmény Múzeum-Egyesület, ő biztosította az új főgimnáziumi épületben az alakuló ülésnek a helyét, melyen természetesen jelen volt.

Közben, 1893-ban megnősült, felesége MERZA Gabriella, szintén örmény család sarja, aki férjét négy gyermekkel örvendeztette meg. MÁRTONFIT kevés idővel házasságát követően, a szamosújvári örmény algimnáziumból állami főgimnáziummá alakított iskola igazgatójává nevezték ki, 1894-ben ideiglenesen, majd 1895 augusztusában megerősítették állásában. Ez, anyagi szempontból előnyt jelentett, hiszen, a városka egyik legjobb keresetű embere lett (e tekintetben, halála előtt egy évvel a 21. volt a városka rangsorában [21]), ám ez a feladat annyira lekötötte, hogy a továbbiakban tudománnyal nem volt ideje foglalkozni. (Az ő igazgatósága alatt épült fel a Főgimnázium új, ALPÁR Ignác műépítész által tervezett épülete.) Elképzelhető, hogy mentora, KOCH Antal távozása 1895-ben a kolozsvári egyetemről a budapestire, szintén negatívan hatott MÁRTONFI tudományos tevékenysége folytatásában.

Életrőja [2] sejteti, hogy utolsó éveiben, éppen volt tanítványai részéről érte övön aluli támadás, holott emberségéhez kétség nem fért. Ennek nyomaira bukkantam a helyi sajtóban [20], amikor érezhetően támadó kérdéseket tettek fel neki. Ezek a támadások felőrölték egészségét, rohamosan elhatalmasodott a titkos (véltetően rákos) betegsége, és úgyszólván búcsú nélkül távozott 1908. december 20-án, egy kétségbe esett özvegyet és négy kiskorú árva hagyva maga mögött. (Legnagyobb fia végül egy élő emlékeztető, nagyra becsült, neves orvos lett Szilágysomlyón [13]).

Hátrahagyott tudományos munkássága – vidéki tanárhoz mérten – meglepően gazdag, sokoldalú. Bár zöme földtani (elsősorban őslénytani) fogantatású, de vannak állattani irányultságú, sőt botanikai, földrajzi, történelmi dolgozatai is. Természetesen, az iskolaüggyel kapcsolatos írásai is jelentősek.

Végül, lássuk, hogyan viszonyult szülővárosához.

Csak tudomásom van arról, hogy szülővárosában is közölt tudománynpszerűsítő és publicisztikai írásokat (például, *Madárvonulás Szilágy-Somlyó felett* címen, GEMMA álnéven, a *Szilágy-Somlyó*, 1885. április 9-i számában), de még nem tudtam átnézni Szilágysomlyó korabeli sajtóját, így az még adósságom.

Szamosújvári tanárként, csereprogramot kezdeményezett az iskolák természetrajzi gyűjteményei közt, melynek keretében a szilágysomlyói minorita gimnáziumának természettudományi múzeumi gyűjteménye gazdagításához ily módon is hozzájárult [12].

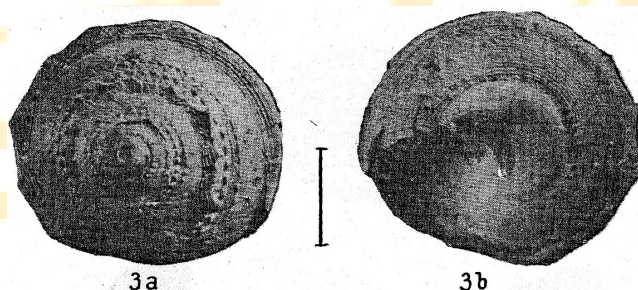
Kiemelkedő értékű azonban az a tanulmánya, melyben [8] Szilágysomlyó területén, az általa begyűjtött „mediterrán”, vagyis badeni kövületeket feldolgozta. Több helyről gyűjtött, de ezek ma már nem fellelhetők, beépültek, holott az általa közölt faunalista a szakirodalomban egy kiemelkedően jelentős rétegtani bizonyítékká vált az Erdélyi-szigethegységtől nyugatra fekvő neogén képződmények biosztratigráfiájában. Ebben a dolgozatában elsőként jelzett középsőmiocén üledékeket a környékről. Sajnos, közleményében a kövületeket részletesen nem írta le, nem ábrázolta őket. Nyolc badeni és egy szarmata feltárásból gyűjtött anyaga az Erdélyi Múzeum-Egyesület gyűjteményébe került, ami tudvalevőleg az egyetem kezelésében volt. Ott viszont, Eugen NICORICI eufemikus megfogalmazásában *a kolozsvári egyetem Földtan tanszékén, az elmúlt [akkor] majdnem 100 év alatt nem a legyszerencsebb feltételek mellett őrződött. A sok költöztetésnek betudhatóan, az alakok [ez nem példány-, hanem fajszámot jelent] egy része elveszett, vagy elkeveredett* [10]. Így, amikor az említett szerző a gyűjtemény fontosságát felismerte, az 1970-es években, a MÁRTONFI által felsorolt 130 fajból már csak 60-at (összesen 246 példányt) tudott azonosítani, 70 faj példányai szórén-szálán eltűntek. Ezt a meglelt 60 fajt azonban újrarahatározta. Nagyon tanulságos számunkra az eredménye, mely MÁRTONFI munkásságát minősíti – magas fokon! A fajokat, döntő többségükben, az akkor még diák (!) MÁRTONFI 20. századi

igényességgel is, helytállón határozta meg. Aki valamit is ért az őslénytanhoz, az pontosan tudja, hogy mit jelent az, hogy nyolc faj kivételével (nem ellenőriztem, de azok közt is lehetnek olyanok, melyek utóbb szinonimába estek, ezért szerepelnek ma más néven), faji szinten jól határozta meg a megőrződött alakokat. NICORICI [10], az újrathatározással annyit tudott pontosítani, hogy tizenöt alak esetében alfaji szintig továbbment (a 19. században ilyesmi fel sem vetődött), és egy esetben az alfajt újnak találta, ami alapján leírta azt, *Astraea (Ormastraliium) carinata silvanica* NICORICI 1978 néven (2. ábra). Nagyon fájdalmas, hogy a revideált fajok közt egyetlen foraminifera sincs (nem őrződtek meg), mert azok megfelelősége fényt vetne arra, hogy azon a területen, melyiken őslénytani munkássága zömét hátrahagyta, milyen hitelességgel bírnak a faunalistái. Azért, közvetve erre is van egy utalás NICORICI említett revíziójában. Ugyanis, néhány csiga meg kagyló őrizte a befoglaló kőzet maradványait, azokat NICORICI összegyűjtötte, a mikroszkopikus elemeket kimosta és feldolgozta, azaz meghatározta a foraminiferákat, arra a következtetésre jutva, hogy ezekből: *egy hasonló foraminifera-társulást határoztam meg*.

Úgy érezzük, méltó lett volna NICORICINAK az új kövült badeni csiga-alfajt MÁRTONFI nevére keresztelni, nem tette. Jogában állt a választás. Vigasztaljon minket az, hogy HÉJJAS Imre, egy másik KOCH Antal-tanítvány, 1894-ben róla nevezett el egy kagylósrákot [3] (3. ábra), mely ma is érvényben van, *Leguminocythereis martonfii* (HÉJJAS 1894) néven [1]. Ennek holotípusát éppen MÁRTONFI gyűjtötte be Szilágysomlyón.

MÁRTONFI Lajos örmény tartásához tartozik, hogy kevés, de jelentős, igényes és tartalmas tanulmányt közölt nemzete történetével kapcsolatban (lásd a csatolt MÁRTONFI Lajos irodalmi munkásságában).

2014. februárjában, a Kolozsvárt székelő magyar tudományos intézmények közös rendezésében (együtt az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társasággal) Emlékkonferenciát rendezett MÁRTONFI Lajos tiszteletére.

2. ábra. *Astraea (Ormastraliium) carinata silvanica* NICORICI 1978 [10]

3. ábra. *Leguminocythereis martonfii* (HÉJJAS 1894) [3] (60 x nagyítás)

Irodalom:

1. BRESTENSKÁ, Edita, JIŘÍČEK, Rudolf 1978: Ostracoden des Badenien der Zentralen Paratethys, in: SENEŠ, Jan [red.]: *Chronostratigraphie und Neostatotypen. Miozän der Zentralen Paratethys VI: M₄ Badenien*, Verlag der Slowakischen Akademie der Wissenschaften, 405–439, Bratislava.
2. F. J. [FECZKÓ János] 1909: Dr. Mártonfi Lajos 1857. V. 21.—1908. XII. 20., *A szamosújvári m. kir. állami főgimnázium értesítője*, **15.** (1908/909), 3–16, Szamosújvár.
3. HÉJJAS Imre 1894: Új adatok Erdély fossil Ostracoda-faunájához, *Értesítő az Erdélyi Múzeum-egylet Orvos-Természettudományi Szakosztályából*, II. Természettudományi Szak, **XIX(XVI)/I.** 35–68, Kolozsvár.

4. KOCH Antal 1885: Az erdélyi országos muzeum meteoritgyűjteményének jegyzéke, *Orvos-Természettudományi Értesítő II. Természettudományi Szak*, **X(VII)/I.** 70–75, Kolozsvár.
5. KOCH Antal 1892: Földtani észleletek az erdélyi medence különböző pontjain, *Orvos-Természettudományi Értesítő II. Természettudományi Szak*, **XVII(XIV)/I.** 65–78, Kolozsvár.
6. KOCH Antal 1893: Az Erdélyi Múzeum-Egylet 1893. május 10-ikén tartott közgyűléséből. Jelentések I. Az ásvány-földtani osztályról, *Orvos-Természettudományi Értesítő II. Természettudományi Szak*, **XVIII(XV)/II.** 166–168, Kolozsvár.
7. MAJOR Miklós 1997: Mártonfi Lajos (1857–1908), *Erdélyi Gyopár*, **VII/5.** ..., Kolozsvár.
8. MÁRTONFI Lajos 1879: Adatok a sz.-somlyói Neogen képletek ismeretéhez, különös tekintettel a kövülehordó rétegekre, *Orvos-Természettudományi Értesítő II. Természettudományi Szak*, **IV(I)/III.** 175–196, Kolozsvár.
9. MÁRTONFI Lajos 1892: Kirándulás a Ciblesre az ilosvai patak völgyén, *Erdély*, **I/III.** 139–146, Kolozsvár.
10. NICORICI, Eugen 1978: Contribuții la cunoașterea faunei Badeniene de la Șimleul silvaniei. Revizuirea faunei din colecția L. Mártonfi (1879), *Dări de seamă ale ședințelor Institutului de Geologie și Geofizică, Paleontologie*, **LXIV/3.** (1976–1977), 251–264, București.
11. PAPP Károly 1909: A geológia halottai 1908-ban. Mártonfi Lajos dr., *Földtani közlöny*, **XXXVIII/11–12.** (1908), 692, Budapest.
12. PRIPON, Emanoil 2008: *Achivements and museographical prospects to Șimleul Silvaniei*, *Lucrare de doctorat* (Coordonator științific: Eva MÂRZA), 206 o. Alba Iulia.
13. VERESS István 2002: Megemlékezés dr. Mártonfi Istvánról (1895–1965), *Orvostudományi Értesítő*, **74.** 379–380, Marosvásárhely.
14. *** 1880: A magyarhoni földtani társulat szaküléseinek jegyzőkönyvi kivonatai. V. 1880. évi május hó 5-én, *Földtani értesítő*, **I/5.** 108, Budapest.
15. *** 1886: Az erdélyi muzeum-egylet orvos-természettudományi szakosztálya tagjainak névsora 1885-ben, *Orvos-természet-tudományi értesítő II. Természettudományi szak* **XI(VIII)/I.** 89–94, Kolozsvár.
16. *** 1890: Jegyzőkönyvi kivonat a tartott szakülésekről, *Orvos-Természettudományi Értesítő II. Természettudományi Szak*, **XV(XII)/III.** 335, Kolozsvár.
17. *** 1891: Jegyzőkönyvi kivonatok a megtartott természettudományi szakülésekről, *Orvos-Természettudományi Értesítő II. Természettudományi Szak*, **XVI(XIII)/I.** 74, Kolozsvár.
18. *** 1893: Jegyzőkönyvi kivonatok az 1892. év folyamán megtartott természettudományi szakülésekről, *Orvos-Természettudományi Értesítő II. Természettudományi Szak*, **XVII(XV)/III.** 374, Kolozsvár.
19. *** 1904: A Fúrott kutak, *Szamosújvári közlöny*, **II/36.** (1904. szeptember 4.), 2, Szamosújvár.
20. *** 1907: Gimnázium, *Szamosújvári közlöny*, **V/45.** (1907. november 6.), 1–6, Szamosújvár.
21. *** 1907: Szamosújvár legnagyobb adót fizetőinek névsora, *Szamosújvár és vidéke*, **I/49.** (1907. november 30.), 4, Szamosújvár.

MÁRTONFI Lajos irodalmi munkássága

FECZKÓ János [1909] és mások adatainak ellenőrzésével, alapos kiegészítésével, összeállítva

Természettudományi szakirodalom:

- 1879: Új adatok Rodna ásványainak jegyzékéhez, *Orvos-Természettudományi Értesítő II. Természettudományi Szak*, **IV(I)/II.** 78–85, Kolozsvár. [Ismertette: S. S. (SCHMIDT Sándor) 1879: *Földtani közlöny*, IX/9–12. 420–421, Budapest.]
- 1879: Adatok a sz.-somlyói Neogen képletek ismeretéhez, különös tekintettel a kövülehordó rétegekre, *Orvos-Természettudományi Értesítő II. Természettudományi Szak*, **IV(I)/III.** 175–196, Kolozsvár.
- 1879: Előleges jelentés a múlt nyáron az erdélyi muzeum-egylet választmányának megbízásában tett ásvány-földtani kirándulások eredményeiről, *Orvos-Természettudományi Értesítő II. Természettudományi Szak*, **IV(I)/III.** 207–208, Kolozsvár.
- 1880: *Őslénytani tanulmányok a foraminiferákról*, Tudori értekezés, 37 o. Stein nyomda, Kolozsvár.
1880. A kolozsvár-vidéki harmadkori rétegek foraminiferái. *Orvos-Természettudományi Értesítő II. Természettudományi Szak*, **V(II)/I.** 5–24, Kolozsvár.
- 1880: Pótlás Rodna ásványainak jegyzékéhez, *Orvos-Természettudományi Értesítő II. Természettudományi Szak*, **V(II)/I.** 81–82, Kolozsvár. [Ismertette: S. S. (SCHMIDT Sándor) 1880: *Földtani értesítő*, I/6. 122, Budapest.]
- 1880: Ásvány-földtani kirándulás Erdély északnyugoti szegletébe, *Orvos-Természettudományi Értesítő II. Természettudományi Szak*, **V(II)/I.** 105–116, Kolozsvár.
- 1880: *A foraminiferák rendszertanának történelmi vázlata*, [Önálló kötetben. Eddig csak KÁDÁR József és TAGÁNYI Károly: *Szolnok-Doboka vármegye monographiájában* találtam erre utalást, azonosítani nem tudtam.]

- 1881: A foraminiferák szerepe a föld fejlődéstörténetében, *A Szamosújvár városi örmény kath. nyilvános algymnasium tudósítványa*, V.(1880/1), 3–17, Szamosújvártt.
- 1882: Ásvány-földtani kirándulás a Sebes-Körös völgyében, *Orvos-természettudományi értesítő II. Természettudományi szak VII(IV)/II.* 105–112, Kolozsvár. [Ismertette: Dr. SZT. (SZTERÉNYI Húgó) 1883: *Földtani közlöny*, XIII/4–6. 198, Budapest.]
- 1882: Sirályok és hattyúk az erdélyi részben, *Orvos-természettudományi értesítő II. Természettudományi szak VII(IV)/II.* 159–160, Kolozsvár.
- 1882: Jelentés a mezőségen tett földtani kirándulásokról, *Orvos-természettudományi értesítő II. Természettudományi szak VIII(IV)/III.* 265–270, Kolozsvár. [Ismertette: Dr. SZT. (SZTERÉNYI Húgó) 1883: *Földtani közlöny*, XIII/4–6. 198, Budapest.]
- 1883: *Spalax typhlus*, *Orvos-természettudományi értesítő II. Természettudományi szak, IX(VI)/I.* 76–77, Kolozsvár.
- 1884: A szamosújvári sétatéri tó faunájáról, *Orvos-természettudományi értesítő II. Természettudományi szak IX(VI)/I.* 80–84, Kolozsvár.
- 1886: Adatok a bujturi mediterrán homok Foraminifera faunájához, *Orvos-természettudományi értesítő II. Természettudományi szak XI(VIII)/I.* 94–96, Kolozsvár. [Ismertette: FRANZENAU Ágoston: *Földtani közlöny*, XVI/7–9. 252, Budapest.]
- 1888: Az adulórnak egy új előfordulása a sz./somlyói Magurán, *Orvos-természettudományi értesítő II. Természettudományi szak XIII(X)/III.* 101–102, Kolozsvár. [Ismertette: SCHMIDT Sándor 1890: *Földtani közlöny*, XX/4. 196, Budapest.]
- 1888: Három érdekes kopoltyuslábu rák a szamosújvári faunából, *Orvos-természettudományi értesítő II. Természettudományi szak XIII(X)/III.* 253–260, Kolozsvár. [Újra kiadva 1889: *A szabad kir. Szamosújvár városi örmény kath. nyilvános algymnasium tudósítványa*, XIV. (1888/89) 3–12, Szamosújvártt.]
- 1890: *Anthracotherium magnum* Cuv. Kis-Krisztolcra, *Orvos-Természettudományi Értesítő II. Természettudományi Szak, XV(XII)/III.* 317–324, Kolozsvár. [Ismertette: FRANZENAU Ágoston 1892: *Földtani közlöny*, XXII/7–8. 266, Budapest.]
- 1891: Földtani viszonyok és történelem előtti idők nyomai a mezőségen, *Orvos-Természettudományi Értesítő II. Természettudományi Szak, XVI(XIII)/II.* 149–158, Kolozsvár.
- 1893: Egy pár szó az erdélyi „Mezőség” fogalmának és határ-vonalainak tisztázásához, *A szabad kir. Szamosújvár városi örmény kath. nyilvános algymnasium értesítője*, XVII. (1892/93) 3–14, Szamosújvártt. [Ismertette: CHAMBLY 1892: *Erdély*, 9. 315, Kolozsvár.] [Újra megjelent 1894: *Magyar Orvosok és Természetvizsgálók Brassóban tartott Vándorgyűlésének Munkálatai*, XXVI. (1892) 481–487, Budapest; valamint 1896: *Szamosújvár*, I/1,2. 1–2, 1–2, Szamosújvár.]
- 1893: Adatok Bujtúr fosszil faunájához (Jelentés az erdélyi múzeum-egylet meg-bizásából 1892. év nyarán végzett földtani kirándulás eredményeiről), *Orvos-Természettudományi Értesítő II. Természettudományi Szak, XVII(XV)/II.* 141–158, Kolozsvár. [Ismertette: FRANZENAU Ágoston: *Földtani közlöny*, XXVIII/1–4. 122–123, Budapest.]
- 1893: Adatok az erdélyi medencze ásvány-földtani ismeretéhez (I. Oláhláposbánya; II. Macskamező; III. A bábai szoros; IV. Mezőség), *Orvos-Természettudományi Értesítő II. Természettudományi Szak, XVII(XV)/III.* 349–358, Kolozsvár. [Ismertette: SCHMIDT Sándor: *Földtani közlöny*, XXV/4–5. 132, Budapest.]

Történelem, kultúrtörténet:

- 1886: A szamosújvári Társalkodó Egyletnek vázlatos története, [1885 okt. 4-én, mint jegyző], Szamosújvár. [Nem tudtam beazonosítani, csak a könyvészet alapján vettem be.]
- 1887: A tífiszi örmények, *Armenia*, I/12. 223–224, Szamosújvár.
- 1897: A tífiszi és általában a keleti örményekről, *Armenia*, XI/7. 369–375, Szamosújvár.

Tudományok könyvismertetés:

- 1883: Magyarország ásványai különös tekintettel a termőhelyek megállapítására. Írta Tóth Mike, Jézus társaságának tagja s főgymáziumi tanár. Budapest 1883. Nyomtatott a „Hunyadi Mátyás” intézetben, *Orvos-természettudományi értesítő II. Természettudományi szak, IX(V)/I.* 67–76, Kolozsvár.
- 1886: Erdély ásványainak kritikai átnézete. Könyvismertetés, [GEMMA álneven] *Magyar Polgár*, 1886. január 20. ..., Kolozsvár.

Tudománynépszerűsítés tudomány-értékű adatokkal:

- 1883: Gránit-e vagy Dácit? *Magyar Polgár*, [GEMMA álneven] *Magyar Polgár*, 1883. május 16. ..., Kolozsvár.
- 1883: A természet könyvéből, vonatkozással a szamosújvári viszonyokra, *A szabad kir. Szamosújvár városi örmény kath. nyilvános algymnasium Tudósítványa*, VIII. (1882/83 tanév) 3–19, Szamosújvártt.

- 1883: Óriások csontjai a biharmegyei pesterei barlangban, *Vasárnapi ujság*, **XXX/46.** 742–743, Budapest
 1885: Madárvonulás Szilágy-Somlyó felett, [GEMMA álnéven] *Szilágy-Somlyó*, **1885. április 9.** ..., Szilágy-Somlyó.
 1885: A sétatéri tó véres vizéről, *A szabad kir. Szamosújvár városi örmény kath. nyilvános algymnasium tudósítványa*, **X.** (1884/5), 1–11, Szamosújvárt.
 1886: A mi nagy kirándulásunk, *A szabad kir. Szamosújvár városi örmény kath. nyilvános algymnasium tudósítványa*, **XI.** (1885/86), 3–22, Szamosújvárt.
 1892: Kirándulás a Ciblesre az ilosvai patak völgyén, *Erdély*, **I/III.** 139–146, Kolozsvár.
 1893: Kép a természetből, [H. szignóval] *Arménia Naptár*, **1893.** 37–..., Szamosújvár.

Iskolaügy:

- 1882: Iskola és nemzetiségi kérdés, [GEMMA álnéven] *Magyar Polgár*, **1882. november 22.** ..., Kolozsvár.
 [Megjelent még M. L. szignóval: *Egyetértés*, **1884. április 27.** ...]
 1883: Felhívás a természetrajz tanárokhoz, *A szabad kir. Szamosújvár városi örmény kath. nyilvános algymnasium tudósítványa*, **VIII.** (1882/83), 20–23, Szamosújvárt.
 1883: Kiáltó szó a természetrajzi oktatás érdekében, *A Középiskolai tanár egyesület Közlönye*, **XVI/3.** (1882) 307–..., Budapest.
 1884: A természetrajz tanárai szives figyelmébe, *A szabad kir. Szamosújvár városi örmény kath. nyilvános algymnasium tudósítványa*, **IX.** (1883/4), 73–74, Szamosújvárt.
 1885: Az egészségtan és az oktatási intézetek, *Magyar Polgár*, 1885. január 4...., Kolozsvár.
 1886: A mi nagy kirándulásunk, *A Szamosújvár város örmény kath. nyilvános algymnasium Tudósítványa*, **XI.** (1885–1886), ..., Szamosújvár.
 1887: A természetrajz gyűjtemények gyarapítása csereviszony által, *A szabad kir. Szamosújvár városi örmény kath. nyilvános algymnasium tudósítványa*, **XII.** (1886/87) 3–17, Szamosújvárt.
 1888: A természetrajz tanárok szives figyelmébe, *A szabad kir. Szamosújvár városi örmény kath. nyilvános algymnasium tudósítványa*, **XIII.** (1887/88) 3–6, Szamosújvárt.
 1895: Adatok az intézet alakulásának történetéhez, [M. szignóval] *A szamosújvári m. kir. állami V osztályu gymnasium értesítője*, **1.** (1894/95), 3–11, Szamosújvárt.
 1896: Adatok az intézet alakulásának történetéhez, [Név nélkül] *A szamosújvári m. kir. állami VI osztályu gymnasium értesítője*, **2.** (1895/96), 3–12, Szamosújvárt.
 1896: A főgymnasiumról. Értesítő. – Zárünnepély. – Diákjaink a kiállításon. –, [Név nélkül] *Szamosújvár*, **I/27.** (1896. július 5.) 1–2, Szamosújvár.
 1897: A főgymnasium segélyegyesülete, [Név nélkül] *Szamosújvár*, **II/44.** (1897. október 31.) 1–2, Szamosújvár.
 1897: Értesítés a szamosújvári főgymnasiumról, *Armenia*, **XI/7.** 224, Szamosújvár.
 1904: A szamosújvári állami főgimnásium 1903/4-iki tanéve, *Szamosújvári közlöny*, **II/27.** (1904. július 3.) 2, Szamosújvár.
 1905: A szamosújvári állami főgimnásium 1904–5-iki tanéve, *Szamosújvári közlöny*, **III/28.** (1904. július 9.) 2, Szamosújvár.

Egyéb:

- 1884: Oláh-e vagy román?, [GEMMA álnéven] *Magyar Polgár*, **1884. március 16.** ..., Kolozsvár.
 1885: Farsangi háború, *Magyar Polgár*, **1885. február 6.** ..., Kolozsvár.
 1885: Szamosújvári dolgok, [GEMMA álnéven] *Magyar Polgár*, **1885. március 22.** ..., Kolozsvár.
 1887: Kiszabadult fegyenc, [GEMMA álnéven] *Kolozsvár*, **1887. február 18.** ..., Kolozsvár.
 1887: Egy temető, melyben sohasem sírnak, [GEMMA álnéven] *Kolozsvár*, **1887. március 14.** ..., Kolozsvár.

Wanek Ferenc, Kolozsvár

Térinformatikai konferencia és szakkiállítás a Debreceni Egyetemen 2015. május 28–29-én

„Az elmélet és a gyakorlat találkozása” alcímű TÉRINFORMATIKAI KONFERENCIA ÉS SZAKKIÁLLÍTÁS ebben az évben hatodszor került megrendezésre Debrecenben. A konferencia szervezői a Debreceni Egyetem Földtudományi Intézete, az MTA Földrajzi Tudományos Bizottság Geoinformatikai Albizottsága, az MTA DAB Földtudományi Bizottsága, a HUNAGI és az eKÖZIG ZRT.

Megállapíthatjuk, hogy a konferencia iránti érdeklődés nem csökkent. Az első konferencián 110 regisztrált résztvevő volt, ebben az évben az ország különböző felsőfokú intézményeiből, térinformatikával foglalkozó munkahelyeiről már 150 fő vett részt. A konferencia fontos résztvevőinek tekintettük a szakkiállítókat, akik a legújabb műszereket, illetve a munkahelyeiken előállított térinformatikai témájú alkalmazásokat, továbbá a szoftverek újabb verzióit mutatták be. Ebben az évben az egyetem Díszudvarán 7 kiállító mutatkozott be, illetve szakmai konzultációk voltak a konferencia résztvevőivel.

A megnyitó plenáris ülésen a résztvevőket Dr. Barta Elek professzor, a Debreceni Egyetem rektorhelyettese, Ibrányi András a HB-megyei Önkormányzat fejlesztési, tervezési és stratégiai osztályvezetője és Dr. Lóki József professzor, a Szervező Bizottság elnöke köszöntötte. Az üdvözlő személyek hangsúlyozták, hogy a következő években is szívesen látnának hasonló konferenciát Debrecenben. Az üdvözlések után a plenáris ülésen Hajzer Károly a BM Informatikai helyettes államtitkára, Keringer Zsolt a Szombathely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal osztályvezetője, Barkóczi Zsolt a HUNAGI elnöke és Stenzel Sándor a GEODÉZIA ZRT. osztályvezetője tartottak előadásokat.

A konferencia szakmai programja a megnyitó után, 11 szekcióból, 2 poszter szekcióból, fórumból és szakkiállításból tevődött össze. A kétnapos program első estéjén a konferencia résztvevői baráti találkozón vettek részt. A konferencián készült képek a konferencia honlapján megtekinthetők, illetve letölthetők.

A 11 szekcióban közel 70 előadás hangzott el, amelyek a térinformatika legújabb eredményeivel és gyakorlati alkalmazásaival foglalkoztak. A 2 poszter szekcióban a kutatás/alkalmazás bemutatására került sor. Külön ki kell emelni a hallgatók (PhD, MSc) aktív részvételét, akik előadásokon és posztereken mutatták be eredményeiket.

A konferencián elhangzott előadások tanulmányai, poszterek ismertetői lektorált kötetben jelentek meg, amelyet a konferencia regisztrált résztvevői átvehettek, de a téma, illetve a konferencia iránt érdeklődők a teljes kötetet a konferencia honlapjáról letölthetik.

A konferencia honlapjának a címe:

<http://geogis.detek.unideb.hu/TKonferencia/2015/index.php?lang=hu>

A konferenciát értékelés és fórum zárta, ahol a megjelent résztvevők egyrészt bíztatták a szervezőket a jövő évi konferencia szervezésére, másrészt ajánlásokat fogalmaztak meg, illetve fogadtak el.

A szervezők abban a reményben fognak hozzá a 2016. évi térinformatikai konferencia szervezéséhez, hogy a különböző szakterületek mellett a geográfus kollégák még nagyobb számban vesznek részt előadásokkal, poszterekkel és ezzel is a földtudományok hírnevét növelik. A következő konferenciára szeretettel várjuk a különböző szakterületek térinformatikusait és a térinformatika iránt érdeklődő szakembereket is.

Dr. Lóki József, egyetemi tanár
a konferencia Szervező Bizottságának az elnöke, Debrecen

XI. Kárpát-medencei Környezettudományi Konferencia és XIII. Szentágothai János Transzdiszciplináris Konferencia Pécs, 2015. május 6–9.

A 2004-ben Kolozsvárt a Sapientia EMTE által megrendezett első Kárpát-medencei Környezettudományi Konferencia az idén május 6. és 9. között zajlott le Pécsen. A Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Karának és a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Természettudományi és Művészeti Karának a közös szervezésében megszervezett rendezvény sorozatban a tizenegyedik.

A konferencia első három napján, tudományos szekciók és elgondolkodtató plenáris előadások váltogatták egymást. Szentpéteri József, a Szentágothai Szakkolégium címzetes egyetemi tanára beszélt a fenntartható fejlődésről; Georg A. Janauer, a Bécsi Egyetem professzora, a Dunával és a Tiszával kapcsolatos környezetvédelmi szempontokról és európai szintű jogi szabályozásokról tartott előadást; Kiss Ferenc, a Nyíregyházi Főiskola dékánja, a környezettudatosság fontosságát emelte ki az oktatásban (előadásának címe: „A környezettudatosság megjelenése az európai képzési keretrendszerhez igazított magyar képzési keretrendszer tervezetében”). Záray Gyula, az ELTE professzora, a felszíni vizekben kimutatható gyógyszermaradványokra hívta fel a figyelmet; Borhidi Attila akadémikus „Hogyan éljük (fel) világunkat?” címmel, míg az ELTE-ről Kiss Mária és Kiss Ádám professzorok „Az energiaellátás forradalma és a természettudományok oktatása a 21. században” címmel tartott előadást.

Az érdeklődők igen változatos témában hallhattak előadásokat. A következő szekciókban zajlottak a bemutatók: környezetfizika, környezetkémia, környezetbiológia, környezetföldrajz, környezetföldtan, épített környezet és területrendezés, továbbá hulladékgazdálkodás, alternatív energiák, agrár-környezettudomány és környezeti nevelés témakörökben, valamint az előadásokkal párhuzamosan a poszterszekció keretén belül is folytak a prezentációk.

A konferencia tudományos programját kulturális és egyéb események is tarkították: zenei előadások a Pécsi Rézfúvósok és a Pécsi Tudományegyetem Zeneművészeti Intézetének vonósnégyese közreműködésével, látogatás a botanikus kertbe. A konferencia zárónapján, szombaton délelőtt tanulmányi kirándulásra került sor a PannonPower biomassza tüzelésű pécsi erőművébe, délután pedig egy borkóstolóval záruló gyalogtúrára a Siklós-Villányi Borvidéken. Kiemelten köszönet illeti a pécsi szervezőket a színvonalas konferencia megszervezéséért! A hagyományokhoz híven, a következő Kárpát-medencei Környezettudományi Konferenciára újból Kolozsváron kerül sor 2016 tavaszán.

(szerk.)

Egy érdekes és sikeres kísérlet

Czirfusz Márton: *Gazdaságföldrajz*. Jegyzet oktatóknak és hallgatóknak, Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar. Miskolc, 2014. 190.

http://web.uni-miskolc.hu/~foldrajz/hallgato/segedlet/czirfusz_gazdasagfoldrajz_2014.pdf

Az utóbbi évtized egyik legérdekesebb és talán legformabontóbb hazai geográfiai szakmai kísérlete jelent meg Czirfusz Mártontól a fenti című egyetemi jegyzet formájában. Rengeteg gondolat tolult a fejembe, mikor a jórészt eleve elektronikus, tehát számítógépes használatra szánt dokumentumot letöltöttem és böngészni, majd alaposabban olvasni kezdtem.

Először – persze áttételesen – talán az, amit Bessenyei György 1778-ban írt le: „*Minden nemzet a maga nyelvén lett tudós, de idegenen sohasem.*” Nagy bátorsággal próbálja a kötet behozni mindazt a behozhatatlannak tűnő hátrányt, ami a világ társadalomföldrajzi tudományos haladási folyamatából évtizedekig szinte kívülrre rekesztett bennünket. Régi és új földrajzi fogalmakat határoz meg, ahol csak lehet világosan, magyarul. Ahol nem lehet, mert manapság szinte azt is mondhatjuk, hogy nem, hiszen akkora mennyiségű új geográfiai tudományos ismeret, gondolat (és példa!) lát napvilágot, hogy jószerivel csak „belecsípni” lehet. (Vagy azt tenni, amit a szerző is tesz, hogy meghivatkozza a legújabb és az egész világon elfogadott *Dictionary of human geography* 6. kiadásának weboldalon elérhető szócikkeit, illetve a témához legjobban illeszkedő külföldi és hazai szakirodalmakat). Az a véleményem, hogy hazánkban a még ma is olykor rendkívül hagyományos egyetemi oktatásunk megújítása szinte csak ezen a módon érhető el. Hiszen a tárgyat e jegyzet alapján oktató tanárra és tanuló diákra is napi kötelezettséget ró: utánajárást, kutakodást, elmélkedést, s nyilván írásos rögzítést is. Magam is sokat kísérleteztem az utolsó oktató éveimben az előadásokon elhangzott fontos fogalmak „magyarításával” és „stabil rögzítésével”, vagy például azzal, hogy az előadások diaanyagáról a következő hétre 3-4 oldalas „stílusos szakszövegű” összegzésüket kellett írni a diákjaimnak. Aki megtette, játszva levizsgázott. Nagyon fontos volna Czirfusz kollega nyelvi kísérletét folytatni és megpróbálni új, stabil, magyar nyelvű társadalomföldrajzi fogalomtárat összeállítani – legalábbis a legfontosabbakból. Mert az sem „probléma”, ha angolul érti a jegyzet használója, hogy miről is van szó az adott esetben. A finnek se vesztették el sem a nyelvüket, sem a nemzeti identitásukat, mert a tárgyak jó részét – nyilván éppen amiatt, amiről fentebb írok – angolul abszolválhatják. Legfeljebb a tudományuk került több szakmában is a világ élvonalába.

Másodszor a híres és újraolvasva mindig megrázó Vörösmarty vers jutott eszembe a „könyvekről.” Nyilván az új tudás megszerzéséhez könyvtára, könyvek, folyóiratokra mindig szükség lesz. De így is lehet hozzásegíteni a lehetőséghez az érdeklődőt, ahogy az új komputeres technikát alkalmazza Czirfusz Márton. E módon is teljesíteni lehet: „*Rakjuk le, hangyaszorgalommal, amit agyunk az ihlett órákban teremt. S ha összehordtunk minden kis követ, Építsük egy újabb kor Babelét.*”. Az ebben való kiigazodás persze igen nehéz, erőfeszítések sorát igényli. S ebben a sokarcú „földrajzi és egyben bábéli” példatárban mindig igyekszik a könyvecske szerzője rámutatni: „... a tudományos gondolatok mindig valamilyen társadalmi közeg termékei, azoktól függetlenül nem vizsgálhatók” (2. lecke).

A harmadik „recenzensi” alapgondolat a tanári (pedagógiai – módszertani) következetességről kell, hogy szóljon. Ez a munka egy vállaltan jól használható egyetemi jegyzetnek készült. Minden órához vannak világosan megjelölt célok, néha ismétlő kérdések is. Majd az adott téma „viszonyulása” a három geográfia alapfogalomhoz: a térhez, a helyhez és a léptékhez. Ezek a bátran és stílusosan megfogalmazott „egymondatos” tételek, illetve az adott előadás „háttéranyagaihoz” kapcsolódó kérdések nemcsak a szerző ritkaságszámba menő

földrajzi tudományos műveltségét reprezentálják, hanem azt is, hogy ez a tudás akkor ér igazán valamit, ha tovább is tudja adni. Ha úgy tudja megfogalmazni – igazán tanárosan – ezeket a rövid állításokat és a kérdéseket is, hogy azokkal szinte motiválja az „utána gondolást”, a válasz keresésének és megtalálásának a várható intellektuális örömét.

Magam is sokszor töprengtem azon, hogy a mi honi társadalomföldrajzunknak miért sokkal csekélyebb a társadalmi hatása a szükségesnél és a joggal elvárhatónál? Vagy miért alkalmaznak inkább egy közgazdászt, mint egy geográfust, ha azonos munkahelyi vagy végzettségi feltételek vannak? Nyilván részben azért, mert a földrajz, mint középiskolai tantárgy kevés óraszámban és nagyon mással foglalkozik már, mint amivel a tudománya valójában. Részben meg lehet, hogy azért, mert nem ebben formában tanítjuk minden magyar egyetemünkön a humán geográfiai alaptárgyat, amint ahogy Czirfusz kollega ajánlja. Pontosan – tudásszociológiai megközelítéssel – hozzáillesztve a társadalomtudományok (szociológia, közgazdaságtan, regionális tudomány, történettudomány, etnográfia, stb.) gondolkodási világhoz és kihangsúlyozva, hogy miben más, miben több, miben kevesebb. S természetesen a szerző rendre hozzáfűzi a leckék anyagaihoz, hogy kik azok a nagy jelentőségű tudós elmék, akik alkotásaikkal hozzájárultak azokhoz a geográfiai szintézisekhez és azokhoz a gondolatmódszertani megújulásokhoz, amelyek napjaink vagy a közelmúltunk „globális gazdaságföldrajzát” mértéktartóan megadják. S azt hiszem valamennyiük munkásságának az összefoglalható lényege volt, mint e kis könyvnek is: „a tudományos mélységekbe hatoló reagáló képesség világ dolgainak a megértésére”.

Negyedszerre szólnunk kell még a jegyzet „földrajzi példatáráról”. A világ változásait leíró és elemző gazdaságföldrajz tudományának példatára mára szinte végtelennek tekinthető. Próbáljanak csak a tudományos bibliográfiák és absztraktok világába csak belepillantani egy órára. Amióta Daniel Kehlmann „*A világ fölmérése*” című nagyszerű és világsikerű regényben megírta az első, mai értelemben vett földrajztudós – Humboldt – alakját tudhatjuk, hogy a dolog a fölméréssel kezdődik, majd a különböző megmért észlelések „összerakásával”, az egyre mélyebb összefüggések feltárásával. E tekintetben egészen különlegesnek tekinthető e jegyzet forrásanyaga. Egy valóságos világfelmérés, vagy más szóval egy olyan – ma már jórészt elektronikus formában is fellelhető – forrásgyűjtemény, amelynek első olvasata ugyan közvetlenül az adott tananyag mélyebb megértését vagy gyakran megvitathatóságát segíti elő, de másodszorra már „rejtett” kutatási ötletek sokaságával áll elő. Hogy vajon nálunk, kis hazánkban hogyan is nézne ki (szólna) például ma egy kis „hatalomgeometriai elemzés”? Avagy milyen valójában a nálunk vagy Kelet-Közép-Európában a hatalom térbelisége? Vagy arra is remek példák sokaságát leljük fel e könyvben, hogy milyen újság- vagy folyóiratcikket kellene szisztematikusan gyűjtögetnünk, olvasnunk, értékelnünk ahhoz, hogy szakterületünk jobban meg tudja fogalmazni saját(os) tudományos vizsgálati céljait, kérdéseit, szélesre tárva ezáltal a sokszor kínzóan belterjes geográfiai szakmai közéletünk kapuit.

Nagyon sok minden eszembe jutott még a fentiekén túl is. Ha súlyosabb kritikai észrevételeket próbálnék írni, akkor ilyen dolgok is leírhatók, hogy talán túl sokat markol egyszerre ez a munka. Hogy keveset fogna, azt nem írhatom, mert az nem igaz. Talán az is elmondható, hogy felületes is néha (pl. a gazdaságföldrajz története ...Magyarországon). De lehetséges, hogy ez azért van, mert vállalja a szerzője azt, hogy most és ebben a jegyzetben következetesen végig akar haladni egy maga által jól végiggondolt új gazdaságföldrajzi tananyagon.

Nyilvánvalóan az egyes leckék anyagai „még” nem egyforma mélységűek, de a maga nemében így is egy merőben új, egyedi, szokatlan, izgalmas és nagyon a remélt jobb tudományos minőségű hazai gazdaságföldrajzi jövőbe vetett hitét tápláló munka ez. Olvassa és gondolkodjon el rajta mindenki, akit ez utóbbi dolog jövője komolyan érdekel. S inkább az e kötetben nyitva maradt ezer valódi tudományos kérdésről vitatkozzunk majd a közeljövőben, mint a gyakran oly érdektelen és sajnálatosan provinciális dolgainkról.

Végezetül nagyon remélem, hogy a szerző által tudatosan vállalt mindhárom kívánság teljesül: (1) „*elindulhat az a folyamat, hogy Kelet-Európát ismét feltegyük a gazdaságról való globális diskurzus térképére*”. (2) Hogy sikerül „*helyzetbe hozni a fiatal generáció gazdaságföldrajzosaikat és társadalomkutatóit*” (minthogy Harvey is írta 2004-ben: „*The difference a generation makes*”). Végül (3) „*a kötetet használva a kritikai gondolkodás képességének fejlesztésével a hallgatókat is képessé tehetjük arra, hogy a jövőben aktív és tudatos képviselői legyenek a társadalmi-térbeli egyenlőség és igazságosság elveinek, illetve az ezek kialakítását szolgáló közpolitikáknak*”.

Ha nem így lesz, akkor maradnak Vörösmarty gondolatai a könyvtárban:

„*És kezdjük újra tűrni és tanulni.
Ez hát a sors és nincs vég semmiben?*”

Csatári Bálint, Szeged – Kecskemét

IX. Régiók a Kárpát-medencén innen és túl
Nemzetközi tudományos konferencia
Időpont: 2015. október 16.
Helyszín: Kaposvár, Guba Sándor u. 40.
Rendezők: Egyesület Közép-Európa Kutatására (Szeged) Kaposvári Egyetem
Tematika: Plenáris ülés és 9 szekció

KÖRLEVÉL 1.
(2015. június 8.)

I. A KONFERENCIA ELŐZETES PROGRAMJA

11.00.-13.00. Plenáris ülés 6 plenáris előadóval

A plenáris előadók felkérése folyamatban van.

13.00.-14.00. EBÉDSZÜNET ÉS KÖTETLEN SZAKEMBER TALÁLKOZÓ

14.00.-18.00.: SZEKCIÓÜLÉSEK

Az alábbi 9 szekcióban fog elhangzani, szekciónként 10 előadás:

Sorszám	A szekció neve	Szekcióelnök
1. szekció	Köztes-Európa politikai földrajzának aktuális kérdései	A szekció-elnökök felkérése folyamatban van.
2. szekció	Régiótörténeti és gazdaságtörténet és kutatások (régiók és határok, határrégiók, eurorégiók) és	
3. szekció	Régió és közlekedés/logisztika	
4. szekció	Régió és agrárgazdálkodás, élelmiszergazdaság és környezetgazdálkodás	
5. szekció	Régió és kultúra/városok kulturális gazdasága, felsőoktatás,	
6. szekció	Régió és humánerőforrások (HRM, vezetéstudomány és munkaerőpiac)	
7. szekció:	Régió és marketing/településmarketing turizmus és vidékfejlesztés	
8. szekció	Régió és pénzügyek/versenyképesség	
9. szekció	Szakképzés, felnőttképzés, munkaerőpiac	

II. JELENTKEZÉS HATÁRIDEJE: 2015. június 30.

A szervezési okokból a konferencia szekció-előadásainak számát a Szervező Bizottság 90 előadásban maximálta (9 szekció x 10. előadás). A 90 szekció-előadói helyre annak beteltéig lehet jelentkezni, a Szervező Bizottság a jelentkezés sorrendjében tölti fel a helyeket.

III. A JELENTKEZÉS MÓDJA

Jelentkezni a csatolt **JELENTKEZÉSI LAP** kitöltésével, továbbá az un. **ÖSSZEFOGLALÓ** megírásával és mindkét dokumentumnak a gulyas1@t-online.hu email-címre történő megküldésével lehet. A jelentkezés elfogadásáról vagy elutasításáról a Szervező Bizottság értesítést küld!

IV. RÉSZVÉTELI DÍJ

A konferencia részvételi díja: bruttó 25. 000 ft (húszötezer forint). Ez magába foglalja az ebédet, a napközbeni kávét és üdítőt, továbbá a folyóiratokban való megjelentetés költségeit.

A Kaposvári Egyetem főállású oktatói kedvezményes részvételi díjjal vehetnek részt a konferencián, számukra a részvételi díj 15.000 ft (tizenötezer forint).

V. PUBLIKÁLÁS

1. A plenáris ülés előadásait a szekcióelnökök előadásait valamint minden szekcióból a legjobb előadást a **Közép-Európai Közlemények (KEK)** című MTA C-kategóriás folyóirat 2016/1. szám (IX. évfolyam 1. szám. No32.) publikáljuk. Folyóiratunk ezen száma 2016. március 4-én fog megjelenni.

Megjegyzés: Minden szekcióban A „legjobb előadás” minősítésre (és így a KEK-ben) történő publikálásra a szekcióelnök tesz írásbeli javaslatot!

A szekció többi előadását az alábbi MTMT referált és lektorált folyóiratokban jelentetjük meg:

KÖZTES-EURÓPA Társadalomtudományi folyóirat. VIKEK KÖZLEMÉNYEK VII. évfolyam 1-4. szám No17-18.	TAYLOR Gazdálkodás- és vezetéstudományi folyóirat VIKEK KÖZLEMÉNYEK VIII. évfolyam 4-5. szám No26-27
Az október 16-i konferencia 1-4. szekciói	Az október 16-i konferencia 5-8. szekciói
Megjelenés ideje: 2016. március 4.	a következő, azaz IX. Régiók a Kárpát-medencében konferencia, azaz 2016 októbere.

Lektorálás: Valamennyi beküldött tanulmányt kettő lektorral lektoráltatunk! A folyóiratokban (Közép-Európai Közlemények, Köztes-Európa, Taylor) csak azok a tanulmányok jelenhetnek meg, amelyeket a lektorok javasolnak megjelentetésre.

Azokat a kéziratok melyek a lektoroktól „folyóiratban megjelentetésre nem javasolt” minősítést kapnak, ISBN-számos konferencia CD-n publikáljuk.

A kéziratok leadása: emailban történik, a leadási határidő: **2015. október 26.** (egy héttel a konferencia után. A leadásra szolgáló emailcímet a Körlevél3-ban ismertetjük.

Terjedelem a) Plenáris előadók esetében és szekcióelnökök esetében: 10-12 oldal
b) szekció-előadók esetében: minimum 6, maximum 8 oldal

Formai követelmények: A folyóirataink - Közép-Európai Közlemények, Köztes-Európa, Taylor - szokásos követelményei (ezek megtalálhatók a www.vikek.hu honlapunkon.

V. A KONFERENCIA SZERVEZÉSÉNEK TOVÁBBI MENETE

2015. június 30. A jelentkezés határideje.

2015. július 2. A Körlevél 2. kiküldése, melyben a Szervező Bizottság:
1) értesíti a jelentkezőket az előadás elfogadásáról vagy elutasításáról
2) kiküldi a számlakérő lapot

2015. szeptember 11. A számlák kiállítása és kiküldése.

2015. október 5. Az „előzetes program” (szekcióbeosztás) kiküldése.

2015. október 9. A Körlevél 3. kiküldése. Ez tartalmazza a teljes és részletes konferencia programot.

VI. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

A gulyas1@t-online.hu emailcímen vagy a 06/30/3747-841-es telefonszámon.

Dr Molnár Gábor
A Szervező Bizottság titkára

Dr. habil Gulyás László
A Szervező Bizottság elnöke

Tudományos és oktatási események

Itthon

2015. augusztus 30. – szeptember 2. **EUGEO. Convergences and Divergences of Geography in Europe.** Budapest

<http://eugeo2015.com/>

2015. október 16. **IX. Régiók a Kárpát-medencén innen és túl.** Kaposvár

Információ: gulyas1@t-online.hu

Külföldön

2015. július 1-5. **4th International Conference on Management of Natural Resources, Sustainable Development and Ecological Hazards.** Opatija, Horvátország

<http://www.wessex.ac.uk/15-conferences/ravage-of-the-planet-iv.html>

2015. július 5-10. **9th International Association of Landscape Ecology World Congress.** Portland, Amerikai Egyesült Államok

<http://www.ialeworldcongress.org/>

2015. július 20-24. **9th International Conference on Urban Climate (ICUC9) jointly with 12th Symposium on the Urban Environment.** Toulouse, Franciaország

<http://www.meteo.fr/cic/meetings/2015/ICUC9/>

<http://www.meteo.fr/icuc9/>

2015. június 25-26. **Twin Cities in Past and Present.** Manchester, Nagy-Britannia

<http://www.hssr.mmu.ac.uk/mcrh/events/twin-cities/>

2015. július 1-5. **4th International Conference on Management of Natural Resources, Sustainable Development and Ecological Hazards.** Opatija, Horvátország

<http://www.wessex.ac.uk/15-conferences/ravage-of-the-planet-iv.html>

2015. július 5-10. **9th International Association of Landscape Ecology World Congress.** Portland, Amerikai Egyesült Államok

<http://www.ialeworldcongress.org/>

2015. július 9-12. **The European Conference on Energy, Sustainability and the Environment.** Brighton, Nagy-Britannia

<http://iafor.org/iafor/conferences/ecsee2015/>

2015. július 12-14. **Sustainable City 2016. 11th International Conference on Urban Regeneration and Sustainability.** Alicante, Spanyolország

[http://www.wessex.ac.uk/16-conferences/sustainable-city-](http://www.wessex.ac.uk/16-conferences/sustainable-city-2016.html?utm_source=wit&utm_medium=email&utm_campaign=city16cfp&uid=1543858)

[2016.html?utm_source=wit&utm_medium=email&utm_campaign=city16cfp&uid=1543858](http://www.wessex.ac.uk/16-conferences/sustainable-city-2016.html?utm_source=wit&utm_medium=email&utm_campaign=city16cfp&uid=1543858)

2015. július 20-24. **9th International Conference on Urban Climate (ICUC9) jointly with 12th Symposium on the Urban Environment.** Toulouse, Franciaország

<http://www.meteo.fr/cic/meetings/2015/ICUC9/>

<http://www.meteo.fr/icuc9/>

2015. augusztus 17-21. **IGU Regional Conference 2015**. Moszkva, Oroszország
<http://www.igu2015.ru/>

2015. augusztus 24-27. **Natural Hazards and its Social Consequences**. Ostrava, Csehország
<http://www.geonika.cz/EN/research/ENCongeo2015.html>

2015. augusztus 31. – szeptember 4. **The Productive City – Summer school**, Antwerpen, Belgium
<https://www.uantwerpen.be/en/summer-schools/citylab/programme/content-description/>

2015. szeptember 7-12. **Training in Landscape Character Assessment Methods and Tools**. Leszboszi-sziget, Görögország
<https://lcamt2015.pns.aegean.gr/>

2015. szeptember 7-11. **The World Multidisciplinary Earth Sciences Symposium**. Prága, Csehország
<http://igu-online.org/category/other-events/>

2015. szeptember 17-21. **Annual Conference of the European Urban Research Association**. Nagyszeben, Románia
<http://www.eura2015.org/>

2015. szeptember 21-25. **SPIE Remote Sensing**. Toulouse, Franciaország
http://spie.org/remote-sensing-europe.xml?WT.mc_id=RERSCAW

2015. október 1-2. **Third International Conference on Environment Monitoring and Assessment**. Aarhus, Dánia
<http://dce-conference.au.dk/>

2015. október 22-23. **Modern Problems of Geography and Anthropology**. Tbiliszi, Grúzia
<http://aljavakhishvili-2015.tsu.ge/en/>

2015. november 11-13. **The 13th International Conference on Atmospheric Sciences and Applications to Air Quality**. Kobe, Japán
<http://www.metsoc.jp/asaaq13/>

2016. május 23-26. **4th International Geography Symposium**. Antalya, Törökország
<http://geomed.mehmetakif.edu.tr>

IMPRESSZUM

KIADJA A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
TERMÉSZETI FÖLDRAJZI ÉS GEOINFORMATIKAI TANSZÉKE
TANSZÉKVEZETŐ: DR. MEZŐSI GÁBOR
6722 SZEGED, EGYETEM UTCA 2-6
TEL: 0662-544156; FAX: 0662-544158
geography.hu/hirlevel
FELELŐS KIADÓ: DR. GÉCZI RÓBERT
E-mail: robi@earth.geo.u-szeged.hu
HU ISSN 2064-9800